

BIBLIOGRAFÍA

Recóllense neste primeiro Boletín os traballos, artigos ou referencias ó Castro e/ou ó Museo de Viladonga que sexan algo máis que simples citas e mencións nominais ou meras reproducións gráficas. Tampouco se inclúen, por razóns de espazo, as moi numerosas referencias ou artigos publicados na prensa periódica máis diversa.

Por outro lado, téñase en conta que ademais do que aquí se recolle, existen no arquivo do Museo traballos e colaboracións inéditas sobre diversos aspectos do xacemento e os seus materiais (arquitectura doméstica, bronzes, cerámica -común e «terra sixilata»-, achados numismáticos, marcas en téglulas, etc.).

No listado que segue, indícase moi brevemente o carácter e contido de cada aportación bibliográfica.

(F. A. V.)

– M. AMOR MEILÁN, Historia de la provincia de Lugo. I., Lugo 1918, p. 65 e 129 e en **Geografía del Reino de Galicia. II. Provincia de Lugo**, (Barcelona ?, s.d., -ca.1923?-), p.224-226.

De interés por seren as primeiras referencias bibliográficas e incluíren a primeira fotografía do xacemento e do torques aparecido en 1911.

– A. ABEL VILELA - F. ARIAS VILAS: **Guía arqueológica romana de Lugo y su provincia**, Lugo 1975, p. 44 e 77.

Referencia ó carácter e á importancia do Castro como xacemento galaico-romano, e publicación da primeira fotografía aérea (de 1974).

– M. CHAMOSO LAMAS: «Las excavaciones del Castro de Viladonga y la problemática que plantean sus resultados», **Actas del Coloquio sobre el Bimilenario de Lugo**, Lugo 1977, p. 41-46.

Resume das primeiras catro campañas de excavacións (1971-1974), con referencia ós achados máis singulares, de estruturas e de materiais.

– F.S. LÓPEZ GÓMEZ: «O folclore do Castro de Viladonga e a súa bisbarra», **Actas del XV Congreso Arqueológico Nacional** (Lugo 1977), Zaragoza 1979, p.623-630.

Recolleita do folclore arqueolóxico, sobre todo castrexo, da comarca de Viladonga.

– F. ARIAS VILAS: **Castro de Viladonga**, (folleto, Ministerio de Cultura), Lugo 1979.

Tríptico de divulgación cultural que daba a coñecer o xacemento ó gran público.

– P. ACUÑA FERNÁNDEZ - F. ARIAS VILAS: «Algunhas cuestións sobre os asentamentos na Galicia tardorromana», **II Seminario de Arqueoloxía do N.O peninsular** (Santiago 1980), Madrid 1983, p.263-271.

Análise do contexto tardorromano ó que corresponden a maioría dos materiais de Viladonga, con mención dos seus paralelos e significación

histórica.

– VV.AA.: **Cántabros, Astures y Galaicos** (Catálogo Exposición Min.Cultura), Madrid 1982, en especial p. 58 e 77.

Viladonga aparece nos apéndice de Museos e xacementos, publicándose por primeira vez un plano do Castro, segundo as excavacións de Chamoso.

– J. M. CAAMAÑO GESTO: «Cerámicas finas de importación en la época romana en Galicia», **Estudios de Cultura Castrexa e de Historia Antiga de Galicia**, Compostela 1983, p. 225-246.

Referencia ós achados de cerámica de paredes finas e terra sixilata hispánica e hisp. tardía, dentro do contexto doutros exemplares en Galicia.

– F. ARIAS VILLAS: «Novos materiais do Castro de Viladonga no Museo de Lugo», **Boletín do Museo provincial de Lugo**, I, 1983, p. 203-208.

Somera análise dos materiais máis significativos atopados no Castro nos anos setenta citando os seus paralelos máis cercanos.

– J. M. CAAMAÑO GESTO - J. R. LÓPEZ RODRÍGUEZ: «Sigillatas del Castro de Viladonga (Lugo).I.», **Gallaecia**, 7-8, 1984, p. 158-178.

Primeiro estudo, con aparato gráfico, dunha parte da cerámica romana do xacemento (**terra sigillata** hispánica altoimperial e tardía).

– F. A(rias) V(ilas), «Museo Monográfico do Castro de Viladonga», **Gran Enciclopedia Gallega**, tomo 22, s.v.

– F. A(rias) V(ilas), «Castro de Viladonga», **Gran Enciclopedia Gallega**, t. 30, s.v. Resumes descriptivos da historia do Museo e do carácter de xacemento.

– F. ARIAS VILAS: **Castro de Viladonga. Campaña 1983**, (Arqueoloxía. Memorias 2), Santiago de Compostela 1985, 54 p., con ils.

Memoria dos traballos arqueolóxicos do ano 1983, nos que se retiraron os testigos das excavacións dos anos setenta, ampliando a área exhumada na croa e limpando e consolidando esta.

– P. REY CASTIÑEIRA: «Algunhas consideracións sobre cerámica castreña», **Zephyrus**, XXXIX-XL, 1986-1987, en especial p. 188 s.

Análise dalgunhas formas de cerámica castrexa de Viladonga, incluída dentro da chamada área 4 da tipoloxía que se propón para Galicia.

– C. SANZ-PASTOR: **Museos y Colecciones de España**, Madrid 1986 (3ª ed.), p. 291. Datos e resume da historia e contido do Museo nun repertorio-guía destes Centros.

– X. L. LAREDO VERDEJO: **Galicia Enteira. 9. A Marifía luguesa e a Terra Chá**, Vigo 1986, p. 126-127.

Referencia textual e gráfica ó conxunto de Viladonga, con fins divulgativos e como guía de viaxeiros.

– F. ARIAS VILAS: «Museo Monográfico do Castro de Viladonga», **Arqueoloxía** (G. E. A. Porto), 16, Dec 1987, p. 139-140.

Breve artigo de divulgación cultural e científica, a propósito da apertura ó público do Museo.

– F. ARIAS VILAS: **Castro de Viladonga**, Lugo 1987.

Reedición, ampliada e cos datos actualizados, do folleto divulgativo de 1979.

– F. ARIAS VILAS: «O Museo Monográfico do Castro de Viladonga», **Bol. Museo Prov. Lugo**, III, 1987, p. 197-201.

Pequeno artigo explicativo da historia do xacemento e da instalación, montaxe e contido do Museo, co gallo da súa inauguración.

– F. ARIAS VILAS: «Castros lucenses de época romana», **Memoria de Historia Antigua**, VIII, 1987, en especial p. 10.

Breve análise de Viladonga como xacemento prototipo dos castros "romanizados", no contexto do convento xurídico lucense.

– F. ARIAS VILAS: «Experiencia en el Museo de Castro de Viladonga», **VI Jornadas Nacionales D.E.A.C.-Museos**, Valladolid 1988, p. 153-154.

Comunicación breve sobre a elaboración e a utilización dos Programas de Acción Didáctica desenvolvidos desde o Museo.

– A. LOPEZ MORAIS - R. CASADO NIETO: **Viaje por los pequeños Museos de Galicia**, León 1989, p. 174-177.

Reproducción dun artigo da prensa periódica sobre a historia e contido do Museo, feito cando a súa montaxe (citado como "Viladonga").

– F. ARIAS VILAS (et alii): **Museo del Castro de Viladonga**, Madrid 1990, 37 pax. con ils.

Guía completa do Museo, que recolle toda a información contida nas salas do mesmo, sobre o xacemento e os seus materiais.

– F. ARIAS VILAS: «Torques de Viladonga», en **Galicia no Tempo** (Catálogo), Santiago de Compostela 1991, p. 153.

Breve estudo do torques aparecido nas excavacións de 1974.

– Mª C. DURÁN FUENTES - M. VILA MARTINEZ - Mª P. FERNÁNDEZ VÁZQUEZ: «Grafitos na cerámica do Castro de Viladonga (Lugo)», **Homenaxe a Alberto Balil**, Santiago de Compostela 1991.

Recolleita de exemplos de grafitos de propiedade ou de sinal existentes na cerámica común do xacemento.

– F. ARIAS VILAS: «Achado dunha conreira no Castro de Viladonga», **Boletín Auriense (Hom. X. Lorenzo)**.

Estudo dunha conreira de bronce achada na campaña de excavacións de 1990 no Castro, con mención dos seus paralelos, só coñecidos en Galicia.